

PRACOWNIA PROJEKTOWA RENOWACJA

66-006 ZIELONA GÓRA UL. OCHLA – HENRYKA ŁASAKA NR 1

TE. 68/326 06 63; 609 515 250

renowacja7@o2.pl

NIP 929 126 40 84

PROJEKT ARCHITEKTONICZNO – BUDOWLANY
REMONT TYNKÓW I KOLORYSTYKA ŚCIAN WEWNĘTRZNYCH
ORAZ ODNOWIENIE CZĘŚCI ELEWACJI PÓŁNOCNEJ
W KOŚCIELE PARAFIALNYM W PRZEWOZIE

NAZWA OBIEKTU:	BUDYNEK KULTU RELIGIJNEGO - KOŚCIÓŁ PARAFIALNY
KATEGORIA:	KATEGORIA OBIEKTU - X
ADRES:	68-132 PRZEWÓZ, UL. KRÓTKA NR 10
NR EWID. DZIAŁKI OBREB JEDN. EWIDENCYJNA	DZ. NR 181 0011 081107_2.0011 gm. PRZEWÓZ
INWESTOR:	RZYMSKO-KATOLICKA PARAFIA pw NIEPOKALANEGO POCZĘCIA N.M.P. W PRZEWOZIE

IMIĘ I NAZWISKO	NR I ZAKRES UPRAWNIEN	DATA OPRACOWANIA	PODPIS
PROJEKTANT: Mgr inż. arch. DOROTA KRUPKA	167/82/ZG DO PROJ. ARCHITEKTURY BEZ OGRANICZEŃ	10. 2022R.	

EGZ. .

PAŹDZIERNIK 2022 r.

PROJEKT ARCHITEKTONICZNO – BUDOWLANY

SPIS ZAWARTOŚCI	1
OPIS TECHNICZNY	<u>2-20</u>
I. Dane ogólne:.....	2
II. Rodzaj i kategoria obiektu budowlanego:.....	2
III. Zamierzony sposób użytkowania oraz program użytkowy obiektu:.....	2
IV. Układ przestrzenny oraz forma architektoniczna obiektu:.....	2
V. Charakterystyczne parametry obiektu:.....	4
VI. Opinia geotechniczna oraz posadowienie obiektu	4
VII. Opis zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z obiektu przez osoby niepełnosprawne :	4
VIII. Parametry techniczne charakteryzujące wpływ obiektu na środowisko i jego wykorzystanie oraz na zdrowie ludzi i sąsiednie obiekty:.....	4
IX. Analiza technicznych, środowiskowych i ekonomicznych możliwości realizacji wysoce wydajnych systemów alternatywnych zaopatrzenia w energię i ciepło (..).....	5
X. Analiza technicznych i ekonomicznych możliwości wykorzystania urządzeń, które automatycznie regulują temperaturę (..)	5
XI. Informacje o zasadniczych elementach wyposażenie budowlano – instalacyjnego, zapewniającego użytkowanie budynku zgodnie z przeznaczeniem.....	5
XII. Dane dotyczące warunków ochrony przeciwpożarowej	5
XIII. Stan techniczny elementów wewnętrznych budynku:	5
XIV. Zakres robót budowlanych i konserwatorskich.....	7
XV. Opis robót - prace budowlane,; renowacyjne i konserwatorskie:	8
XVI. Prace konserwatorskie:.....	12
XVII. Odnowienie fragmentu elewacji północnej	13
XVIII. Projekt kolorystyki wnętrza kościoła oraz odnawianego fragmentu elewacji	15
XIX. Zagospodarowanie działki:.....	15
XX. Standardy napraw - system wzmocnienia murów	17
XIX. Serwis fotograficzny.....	18
XX. Część rysunkowa.....	<u>19 - 30</u>

LP	NR RYS.	TYTUŁ RYSUNKU	SKALA	STRONA
1	1	Plan sytuacyjny	1 : 500	19
2	2	Rzut parteru	1 : 120	20
3	3	Rzut empory nad zakrystią	1 : 120	21
4	4	Widok ścian A - B - C - D; F - F' - B' - B	1 : 120	22
5	5	Widok ścian D - E - F - A, C - E	1 : 120	23
6	6	Widok ścian zakrystii		24
7	7	Kolorystyka ścian A - B - C - D	-	25
8	8	Kolorystyka ścian D - E - F - A	-	26
9	9	Kolorystyka ścian C - E, F - B	-	27
10	10	Kolorystyka ścian zakrystii	-	28
11	11	Kolorystyka elewacji północnej odcinek A - B	-	29
12	12	Elewacja północna odcinek A - B do odnowienia	1 : 100	30

1. Karty informacyjne farb odnawialnych	31-32
2. Oświadczenie projektanta	33
3. Przynależność do Izby i uprawnienia	34-35

XXI. Załączniki - Dokumenty załączone do projektu

OPIS TECHNICZNY
DO PROJEKTU ARCHITEKTONICZNO – BUDOWLANEGO
REMONT TYNKÓW I KOLORYSTYKA ŚCIAN WEWNĘTRZNYCH
ORAZ ODNOWIENIE CZĘŚCI ELEWACJI PÓŁNOCNEJ
W KOŚCIELE PARAFIALNYM W PRZEWOZIE

I. Dane ogólne:

INWESTYCJA: REMONT TYNKÓW I KOLORYSTYKA ŚCIAN WEWNĘTRZNYCH
ORAZ ODNOWIENIE ZABRUDZONEGO ODCINKA ŚCIANY ELEWACJI
PÓŁNOCNEJ W KOŚCIELE PARAFIALNYM W PRZEWOZIE

ADRES: 68-132 PRZEWÓZ; UL. KRÓTKA NR 10
DZIAŁKA NR 181; OBRĘB 0011; JEDN. EWID. 081107_2. PRZEWÓZ

INWESTOR: PARAFIA RZYMSKO-KATOLICKA p.w. NIEPOKALANEGO POCZĘCIA NMP
W PRZEWOZIE ; 68-132 PRZEWÓZ; UL. KRÓTKA NR 10

II. Rodzaj i kategoria obiektu budowlanego:

- 1) Budynek kultu religijnego – kategoria obiektu X, kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny w Przewozie. Obiekt wpisany do rejestru zabytków województwa Lubuskiego pod nr 56 – decyzja znak I-26/55 z dnia 02-06-1955r.
- 2) Przedmiotem opracowania jest projekt remontu i kolorystyki ścian wewnętrznych budynku kościoła parafialnego w Przewozie oraz odnowienie fragmentu elewacji północnej na odcinku A-B.
- 3) Podstawa opracowania:
 - Inwentaryzacja szkicowa dostarczona przez Inwestora
 - Wizja lokalna
 - Opracowanie: Dokumentacja badań nawarstwień kolorystycznych ścian we wnętrzu kościoła parafialnego w Przewozie - Toruń 2005r., nr archiwum LWKZ – 5087 R
 - Ekspertyza o stanie technicznym i przyczynach uszkodzeń z programem naprawczym kościoła parafialnego w Przewozie , opracowana w 2014 roku, autorzy dr inż. Lech J. Engel, inż. Tomasz Nowak
 - Ekspertyza techniczna budynku kościoła w Przewozie, opracowania w 2016 roku w pracowni Zespół inżynierów Ałyków
 - Projekt budowlany opracowany w 2016 roku w pracowni Zespół inżynierów Ałyków: „Stabilizacja konstrukcyjna i wzmocnienie konstrukcji murej kościoła parafialnego w Przewozie” i pozwolenie na budowę nr 511/2016 z dnia 29-07-2016r. – prace w części dotyczącej zabezpieczenia i wzmocnienia ściany z łukiem tęczowym oraz zabezpieczenia murów i sklepienia zakrystii zostały zrealizowane.
 - Badania stratygraficzne w kościele pw NMP w Przewozie - dokumentacja powykonawcza, opracowanie: Pracownia Konserwacji Dzieł Sztuki we Wrocławiu, lipiec 2018r. - materiały zostały udostępnione z Archiwum WUOZ - LWKZ
 - pozytywne pomiary elektryczne - wykonane w styczniu 2022

III. Zamierzony sposób użytkowania oraz program użytkowy obiektu:

Istniejący kościół parafialny, użytkowany zgodnie z przeznaczeniem. Nie planuje się przebudowy pomieszczeń.

IV. Układ przestrzenny oraz forma architektoniczna obiektu:

1. Historia obiektu:

- 1) wg „Zabytki województwa zielonogórskiego” dr Stanisław Kowalski 1987r.:

„ Kościół gotycki, zbudowany z XIII wieku (wzmiankowany po raz pierwszy w roku 1311), rozbudowany przez poszerzenie nawy w 1533 roku. Murowany z kamienia, trzynawowy z pięciobocznie zamkniętym prezbiterium. Podział na 3 nawy uzyskano przez wprowadzenie drewnianych słupów podpierających strop. Szersza, zachodnia część prezbiterium jest fragmentem dawnej nawy. Do prezbiterium od północy przylega wieża, od południa zakrystia z emporą.”

- 2) wg „Zabytki architektury województwa lubuskiego” dr Stanisław Kowalski 2010r.:
„Wzmianka o kościele z 1311 roku, ufundowanym przez księcia Przemka, może dotyczyć obecnej świątyni, w nowszych czasach gruntownie przebudowanej. W latach 1639-1668, gdy był w rękach ewangelików, został powiększony przez poszerzenie nawy w kierunku północnym. Spalony w 1631 roku pozostaje w ruinie do 1672 roku. Uszkodzony pożarem w roku 1724 i odbudowany.”

Poniżej fotografia kościoła katolickiego i kościoła ewangelickiego w przewozie z okresu przed rokiem 1945.

Fotografie z archiwum Plebanii

Stan obecny elewacji

Remont elewacji – ok. 2000r.

Remont elewacji – ok. 2000r.

2. Forma architektoniczna:

Budynek kościoła - wolnostojący jednokondygnacyjny, z wieżą w narożniku północnym.

Murowany z kamienia i cegły, jednonawowy z pięciobocznie zamkniętym prezbiterium. Podział na 3 nawy uzyskano przez wprowadzenie drewnianych słupów podpierających płaski strop. Szersza, zachodnia część prezbiterium jest fragmentem dawnej nawy.

Do prezbiterium od północy przylega wieża, od południa zakrystia z emporą. Nawa przykryta drewnianym płaskim stropem z dwoma rzędami słupów.

Około 2000 roku częściowo zostały wymienione i naprawione tynki na elewacjach, a następnie malowane. W 2003 roku został wyremontowany dach kościoła (naprawa i konserwacja więźby oraz wymiana pokrycia). W 2013 roku wymieniono hełm wieży, odtwarzając pierwotny barokowy kształt. Po roku 2016 wykonano zabezpieczenie spękanych murów wewnętrznych ściągami z taśm z włókna węglowego CFEM spękanej ściany i filara w obrębie łuku tęczowego oraz ścian i sklepienia zakrystii zgodnie z opracowanym projektem. Po zakończeniu prac bruzdy zostały otynkowane i pozostały w kolorze zaprawy.

V. Charakterystyczne parametry obiektu:

Istniejący kościół parafialny, budynek jednokondygnacyjny, z wieżą w narożniku.

1) Gabaryty budynku i parametry techniczne:

a) Liczba kondygnacji	1
b) Długość elewacji	L = 40,17m
c) Szerokość elewacji – zmienna	S1/S2/S3 = 21,95m / 24,10m/ 9,90m
d) powierzchnia zabudowy	Pzab = 667,66m ²
e) kubatura obiektu	V = 6737,00m ³
f) Pow. użytkowa	Pu = 544,10m ²
g) wysokość do gzymsu wieńczącego nawy	Hn = 8,20m
h) wysokość do gzymsu wieńczącego wieży	Hw = 21,50m
i) wysokość wieży istniejącej	Hist = 38,50m

VI. Opinia geotechniczna oraz posadowienie obiektu

Obiekt istniejący. W styczniu 2016 roku Zakład Robót Geologiczno-Wiertniczych z Bolesławca wykonał opinię geotechniczną, dla potrzeb opracowywanej ekspertyzy technicznej budynku kościoła. Wnioski:

W podłożu wydzielono 3 warstwy geotechniczne:

- Warstwa 1 - nienośne antropogeniczne nasypy niebudowlane
- Warstwa I 2 – średnio zagęszczone piaski drobne i średnie o ID = 0,60
- Warstwa II 3 – zagęszczone piaski średnie i grube oraz żwiry o ID = 0,72

Poziom wody gruntowej występuje ok. 5,2 – 5,6 m ppt, a przy wysokich stanach wód deszczowych lustro może znajdować się na głęb. ok. 3,5 - 4,0m ppt, przy ekstremalnych poziomach – 2,0m ppt. i nie zagraża fundamentom istniejącego kościoła.

W omawianym rejonie badawczym występują proste warunki gruntowe poniżej gruntów nasypowych tj. 1,5 – 2,5m ppt. Obiekt zaliczono do II kategorii geotechnicznej.

VII. Opis zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z obiektu przez osoby niepełnosprawne :

Bezpośrednie wejście z terenu do przedsionka kościoła , z przedsionka do nawy prowadzi jeden stopień, łatwy do pokonania osobom niepełnosprawnym z pomocą osoby trzeciej. Nie ma możliwości wykonania podjazdu.

VIII. Parametry techniczne charakteryzujące wpływ obiektu na środowisko i jego wykorzystanie oraz na zdrowie ludzi i sąsiednie objekty:

- a) Zapotrzebowanie wody o odprowadzenie ścieków – nie dotyczy
- b) Emisja zanieczyszczeń gazowych – nie dotyczy
- c) Rodzaj i ilość wytwarzanych odpadów – nie dotyczy
- d) Właściwości akustyczne oraz emisja drgań i promieniowania – nie dotyczy

- e) Wpływ obiektu na istniejący drzewostan, powierzchnię gleby, wody powierzchniowe i podziemne - nie dotyczy

IX. Analiza technicznych, środowiskowych i ekonomicznych możliwości realizacji wysoce wydajnych systemów alternatywnych zaopatrzenia w energię i ciepło (..)

- a) Roczne zapotrzebowanie w energię użytkową - nie dotyczy, budynek nieogrzewany
b) Dostępne nośniki energii – energia elektryczna do potrzeb oświetlenia, gniazd wtykowych, nagłośnienia i rzutników
c) Wybór dwóch systemów zaopatrzenia w energię do analizy porównawczej - nie dotyczy
d) Obliczenia optymalizacyjno-porównawcze dla wybranych systemów zaopatrzenia w energię – nie dotyczy
e) Wyniki analizy porównawczej i wybór systemu zaopatrzenia w energię - nie dotyczy

X. Analiza technicznych i ekonomicznych możliwości wykorzystania urządzeń, które automatycznie regulują temperaturę (..)

Nie dotyczy, obiekt nie jest ogrzewany

XI. Informacje o zasadniczych elementach wyposażenie budowlano – instalacyjnego, zapewniającego użytkowanie budynku zgodnie z przeznaczeniem

- 1) Instalacje sanitarne - nie dotyczy
2) Odprowadzenie wód deszczowych – istniejące na teren.
3) Instalacje elektryczne - Kościół wyposażony jest w instalację elektryczną, istniejące zapotrzebowanie w energię elektryczną – bez zmian
4) Instalacje grzewcze – nie dotyczy
5) Instalacja odgromowa - istniejąca .
6) Nie przewiduje się przebudowy instalacji elektrycznej, odgromowej i deszczowej.

XII. Dane dotyczące warunków ochrony przeciwpożarowej

- 1) Dane o budynku: istniejący budynek kultu religijnego – Kościół Parafialny w Przewozie, jedna kondygnacja nadziemne, niepodpiwniczony
2) Budynek niski, wysokość elewacji frontowej do gzymsu - 8,20m,
3) W obiekcie nie przewiduje się występowania substancji łatwopalnych
4) Przewidywana gęstość obciążenia ogniowego - $Q < 500 \text{ MJ/m}^2$
5) Kategoria zagrożenia ludzi – ZL I
6) Zagrożenie wybuchem nie występuje,
7) Klasa odporności pożarowej budynku : „D”
8) Klasa odporności ogniowej elementów budynku - bez zmian
9) Zabezpieczenie przeciwpożarowe elementów budowlanych: hydrant zewnętrzny, zaopatrzony w wodę z miejskiej sieci wiejskiej wodociągowej
10) Wyposażenie w stałe środki gaśnicze - istniejące
11) Dojazd przeciwpożarowy – istniejący z ulicy Krótkiej i Kościelnej

Remont tynków we wnętrzu Kościoła oraz odnowienie silnie zabrudzonego fragmentu elewacji północnej nie zmieni warunków ochrony przeciwpożarowej budynku.

XIII. Stan techniczny elementów wewnętrznych budynku:

1. Istniejący budynek o konstrukcji tradycyjnej:
1) Ściany murowane z kamienia i cegły, tynkowane.
a) Tynki w przyziemiu miejscami odspojone i zawilgocone, z ubytkami. Tynki o różnej grubości, nierówno położone, nierówności są szczególnie widoczne przy ościeżach okien. W zakrytym w dolnej partii murów i sklepienia tynki są bardzo zawilgocone i zmurzałe.

Tynki wewnętrzne silnie zabrudzone, z miejscowymi uszkodzeniami, odparzeniami i ubytkami szczególnie w partii przy posadzkach, widoczne ślady po naprawie i wklejeniu taśm węglowych przykrych tynkiem i niezlicowanych z całością.

Elementy drewniane obudowy stropów oraz barierki empory są w stanie dobrym, do oczyszczenia, nie są objęte pracami remontowymi.

- b) Odcinek elewacji północnej planowany do odnowienia – tynk miejscami spękany, silnie zabrudzony, z porostami w partii przy terenie, nad łukami okien występują spękania. Gzyms drewniany, przypora murowana i tynkowana – skos kryty dachówką,
- 2) Stropy:
 - nad nawą i prezbiterium strop płaski o konstrukcji drewnianej, podparty dwoma podciągami na słupach drewnianych u przekroju kołowym. Podsufitka z płyty drewnopodobnej (sklejki lakierowanej), podzielona na kwadratowe kasetony elementami z profilowanego drewna
 - w zakrystii – sklepienie kolebkowe z lunetą nad wejściem
 - w przedsionkach – stropy płaskie
 - 3) Detale architektoniczne we wnętrzu kościoła:
 - Ambona – nie jest objęta opracowaniem
 - Profilowane opaski wokół wnęki pod oknem na ścianie północnej nawy
 - Łuk tęczyowy - w trakcie badań wykonanych w 2018r. nie stwierdzono polichromii na łuku tęczowym.
 - Ołtarze, ambona, elementy drewniane – stolarka, słupy, podciąg, sufit i balustrady – nie są objęte opracowaniem
 - 4) Stolarka drzwiowa wewnętrzna:
 - Drzwi główne zewnętrzne do głównego przedsionka Kościoła - nowe dwuskrzydłowe, drewniane o konstrukcji płycinowej, nadświetle łukowe z oszkleniem witrażowym
 - Drzwi z przedsionka do nawy głównej - dwuskrzydłowe z szerokich desek, przy drzwiach znajduje się stalowa krata dwuskrzydłowa, współczesna, z prętów kwadratowych, zakończonych grotami
 - Drzwi wewnętrzne kruchty bocznej – dwuskrzydłowe łamane o konstrukcji ramowo-płycinowej, ozdobne zawiasy pasowe od strony wejścia na wieżę, nadproże ostrołukowe
 - Drzwi do zakrystii – z szerokich desek, z ozdobnymi zawiasami pasowymi, nadproże łukowe
 - Drzwi do wieży – jednoskrzydłowe deskowe z ukośnie mocowanymi stalowymi pasami, z centralnie umieszczoną rozetką, nadproże ostrołukowe
 - 5) Stolarka okienna:
 - Otwory okienne, z nadprożami łukowymi, wypełnione witrażami
 - 6) Empora nad zakrystią – podłoga z kwadratowych płytek kamiennych, miejscami popękana i zniszczona, schody ceglane zabezpieczone zaprawą cementową, poobijane, balustrada przy schodach murowana i tynkowana, miejscami tynki poobijane
 - 7) Empora organowa – o konstrukcji drewnianej na słupach o przekroju kołowym, schody drewniane policzkowe
 - 8) Balustrady obu empor – o konstrukcji drewnianej, z obudową ze sklejki, elementy drewniane są lakierowane
 - 9) Posadzki:
 - nawa oraz zakrystia – posadzki z płytek barwnych z lastriko w 4 kolorach i kształtach, układane wg wzoru,
 - prezbiterium – płyty granitowe o jednolitej barwie, w obrębie głównego ołtarza zachowała się stara kolorowa posadzka z wzorem ornamentowym z motywem lilii
 - kruchta główna – posadzka z dwukolorowych płytek lastriko, ułożonych w karo, z bordiurą w ciemniejszym kolorze

2. Stan zachowania elewacji :

Tynki na elewacji zostały naprawione i częściowo wymienione około 2000 roku. W chwili obecnej tynki są miejscami spękane, silnie zabrudzone, w partii przyziemia z porostami. Przypory oraz parapety otworów okiennych (witraży) zabezpieczone dachówką ceramiczną. Na elewacji zachodniej , na odcinku A-B do odnowienia, wstępują spękania nad łukami trzech otworów okiennych. Gzyms drewnianym malowany. Uskok cokołu z obróbką z malowanej blachy. Dach w stanie dobrym po remoncie, rynny i rury spustowe z blachy - w dobrym stanie.

3. Stan techniczny elementów konstrukcyjnych budynku:

Stan techniczny elementów konstrukcyjnych wewnętrznych (mury, stropy) jest zadawalający. Spękania filara i ściany z łukiem tęczowym oraz ściany pomiędzy prezbiterium a zakrystią zostały naprawione w 2017-2018 roku.

Obecnie występują nieliczne spękania nad łukami otworów okiennych na emporze nad zakrystią oraz w obrębie nawy przy elewacji północnej.

Stan techniczny elewacji - tynki na murach miejscami spękane i odparzone, w przyziemiu zawilgocone, z porostami. Występują spękania nadproży łukowych nad oknami.

Niniejsze opracowanie nie obejmuje remontu elementów dachu, wieży i elewacji poza planowaną częścią elewacji północnej (odcinek A – B wg rys. nr 12).

XIV. Zakres robót budowlanych i konserwatorskich

1. Zakres prac nie obejmuje elementów we wnętrzu:

- Wyposażenie stałe - ołtarze, ambona, drewniane słupy i podciąg, balustrady empory i chóru, sufit z kasetonami, stolarka drzwiowa i witraże,
- Stolarka
- Posadzki
- Instalacje elektryczne oświetlenia i nagłośnienia – istniejące bez zmian

2. Planowany zakres prac - remont i renowacja tynków i malowanie ścian w celu odświeżenia wnętrza kościoła parafialnego w Przewozie oraz odnowienie części elewacji północnej .

Zakres prac obejmuje remont i malowanie ścian w następujących pomieszczeniach: przedsionek, nawa główna, prezbiterium, zakrystia, obie empory.

3. Wszystkie prace należy wykonywać pod nadzorem konserwatorskim.

4. Prace konserwatorskie w obrębie łuku tęczowego. W lipcu 2018 r. zostały wykonane badania konserwatorskich w obrębie południowego filara o łuku tęczowego, wnioski zawarte w opracowaniu:

„Podczas prowadzonych prac sondażowych i odkrywkowych w wyznaczonych obszarach (prawa strona łuku tęczowego), nie stwierdzono oryginalnych dekoracji malarskich lub innych historycznych elementów wystroju wnętrza.”

5. Zakres prac:

- Zabezpieczenie stałych i ruchomych elementów wyposażenia, które nie są objęte pracami remontowymi oraz posadzki
- Ostrożne usunięcie złuszczonych, spękanych i odspojonych wtórnych warstw malarskich
- Prace rozbiórkowe - usunięcie skorodowanych tynków wg opisu i oznaczeniach na rysunkach.
- Wzmocnienie spękanych ścian i nadproży wg opisu i oznaczeniach na rysunkach.
- Czyszczenie ścian, uzupełnienie ubytków tynku
- Wykonanie tynków renowacyjnych w zakrystii
- przygotowanie ścian kościoła oraz ścian i sklepienia w zakrystii do malowania
- gruntowanie i pomalowanie elementów tynkowanych
- renowacja detali architektonicznych (opaski o profilu ciągnionym wokół wnęki na ścianie E – F)
- renowacja i malowanie współczesnej kraty przy drzwiach z przedsionka do nawy.

- Po wykonaniu prac – oczyszczenie z zanieczyszczeń spowodowanych robotami drewnianych elementów wyposażenia (słupy i podciąg, balustrady empory organowej i nad zakrystią, sufit z kasetonami , stolarka)
6. Prace przygotowawcze i zalecenia :
- Przed rozpoczęciem prac należy:
- zabezpieczyć posadzki przed uszkodzeniami mechanicznymi i zachlapaniem farbą poprzez rozłożenie grubych kartonów, płyt drewnopodobnych lub innych materiałów, a następnie przykrycie grubą folią budowlaną
 - Zdemontować i zabezpieczyć elementy wyposażenia ruchomego (obrazy, wolnostojące ławki, rzeźby, lampy ścienne, głośniki itd. (wraz z zabezpieczeniem styków przewodów elektrycznych taśmą izolacyjną
 - Zabezpieczyć wielkogabarytowe elementy wyposażenia ruchomego prezbiterium (ołtarz główny, ołtarz boczny, ambona, chrzcielnica) poprzez przykrycie grubą tekturą i folią budowlaną łączoną taśmą malarską.
 - Zabezpieczyć przed zniszczeniem i zabrudzeniem stałe drewniane elementy wyposażenia (stolarkę, słupy, podciąg, balustrady empory organowej i nad zakrystią, sufity z kasetonami), które nie są objęte opracowaniem
 - Zabezpieczyć witraże płytami i folią
 - Ustawienie stalowych lub aluminiowych rusztowań, zabezpieczonych poprzez stężenie rurami rozporowymi bez konieczności kotwienia w ścianach, podstawy rusztowania należy ustawiać na podkładach z desek
 - Prace należy wykonywać zgodnie z projektem oraz decyzją Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Prace winny być wykonywane przez specjalistę w zakresie konserwacji zabytków lub pod nadzorem takiej osoby.
 - Jeżeli w trakcie wykonywania prac Wykonawca dokona odkrycia dodatkowego detalu lub rysunku ukrytego pod tynkiem, należy wstrzymać prace i zawiadomić Służby Konserwatorskie oraz Inwestora.
 - Przed malowaniem należy wykonać próbki kolorystyczne bezpośrednio na tynku i wezwać nadzór konserwatorski w celu potwierdzenia przyjętej barwy.
 - Wyłączone z opracowania są prace związane z renowacją ambony
 - Wyłączone z prac malarskich i remontowych malarskich będą: drewniany strop korpusu nawy i prezbiterium oraz drewniane słupy, konstrukcja empory organowej oraz barierek empory, ze względu na lakierowane drewno. Elementy należy zabezpieczyć przed zabrudzeniem i uszkodzeniem podczas prac, po zakończeniu prac odkurzyć i oczyścić.
 - Wyłączona z opracowania jest renowacja stolarki drzwiowej. Prace związane renowacją, czyszczeniem i malowaniem stolarki winny być poprzedzone badaniami nawarstwień kolorystycznych i opracowaniem programu prac konserwatorskich, po uzyskaniu decyzji LWKZ na wykonanie badań.
 - Wyłączone z opracowania są prace związane z renowacją ambony
 - Naprawa spękań murów od strony elewacji północnej na odcinku A – B. Naprawa spękań murów na pozostałych elewacjach nie jest objęte niniejszym opracowaniem, zaleca się wykonać napraw podczas prac przy planowanym remoncie elewacji.

XV. Opis robót - prace budowlane, renowacyjne i konserwatorskie:

Prace związane z remontem i malowaniem wnętrza Kościoła należy wykonać zgodnie wnioskami zawartymi w „Dokumentacji badań nawarstwień kolorystycznych na ścianach we wnętrzu kościoła parafialnego w Przewozie”, opracowanie z 2006 roku oraz badaniami w obrębie łuku tęczowego z 2018 roku.

UWAGA: W trakcie usuwania wtórnych warstw farby i zniszczonego tynku należy na bieżąco dokonywać inwentaryzację fotograficzną i w razie potrzeby rysunkową odkrytych elementów w celu ich odtworzenia.

Usuwanie wierzchnich powłok malarskich oraz uszkodzonych tynków należy prowadzić pod ścisłym nadzorem dyplomowanego konserwatora, ponieważ bezpośrednio pod usuwanymi warstwami mogą znajdować się cenne historyczne polichromie.

- 1) Konserwacja i naprawa tynków i warstw malarskich na ścianach we wnętrzu kościoła oraz ścianach i sklepieniu zakrystii:
 - Usunięcie tynków w miejscach zdegradowanych, zasolonych, odparzonych, zawilgoconych i spękanych. Wszystkie partie słabe, wykruszające się należy usunąć do zdrowego podłoża
 - Zmycie wtórnych warstw malarskich (prawdopodobnie wykonane farbą emulsyjną)
- 2) Czyszczenie ścian z warstwy farby:
 - usunięcie wtórnych wymalowań z fragmentów stabilnych. Zabieg należy wykonać mechanicznie lub przy pomocy np. pasty AGE firmy Remmers lub środka KEIM Dispersionsentferner lub równoważnych preparatów firm specjalizujących się produktach do obiektów zabytkowych, zgodnych z WTA. Prace wykonywać zgodnie z wytycznymi producenta.
 - wzmocnienie strukturalne odsłoniętych tynków przy pomocy np. KEIM PorosilVerdünnung lub równoważnego środka gruntującego do starych, silnie piaszczących się i kruszących powłok mineralnych.
- 3) W przypadku, gdy podczas prac natrafi się na zabytkowe polichromie lub inne detale, należy wstrzymać prace, zabezpieczyć odkryte elementy i wezwać nadzór konserwatorski, w celu ustalenia dalszego sposobu postępowania.
- 4) Naprawa tynków łuku tęczowego:

Badania w obrębie łuku tęczowego zostały przeprowadzone tylko po stronie prawej. Ze względu na brak badań konserwatorskich w obrębie całego łuku, jego powierzchnia zostanie zabezpieczona farbami odwracalnymi do czasu wykonania dokładnych badań wg oddzielnego wykonania w terminie późniejszym. Badania winny być poprzedzone opracowaniem programu prac konserwatorskich, po uzyskaniu decyzji LWKZ na wykonanie badań.

Wykonanie zabezpieczenia farbami odwracalnymi:

 - a) Usunąć ostrożnie wierzchnią warstwę farby, która jest miejscami spękana, odparzona, słabo związana z podłożem (spękanie wierzchnich warstw farby występuje w dolnej części łuku nad uskokiem cokołu, poniżej ambony)
 - b) ściany odkurzyć i zmyć np. wilgotnymi gąbkami, podłoże powinno być trwałe, czyste, oczyszczone z kurzu i tłuszczu. Podłoża o wysokiej chłonności i zawierające gips zagruntować środkiem KEIM Reverfiks, aby zredukować chłonność
 - c) ubytki uzupełnić podkładem Keim Reversil – Schlämme , wypełniającym rysy, między kolejnymi warstwami czas schnięcia co najmniej 12h,
 - d) malowanie farbą Keim Reversil
 - e) usuwanie powłoki w etapie renowacji łuku tęczowego: dokładnie zwilżyć wodą i po upływie 10 minut zmyć czystą wodą i miękką szczotką
 - f) Usunąć ostrożnie wierzchnią warstwę farby, która jest spękana, odparzona, słabo związana z podłożem (spękanie wierzchnich warstw farby występuje w dolnej części łuku nad uskokiem cokołu, poniżej ambony)
 - g) ściany odkurzyć i zmyć np. wilgotnymi gąbkami, podłoże powinno być trwałe, czyste, oczyszczone z kurzu i tłuszczu
- 5) Naprawy spękanych murów oraz nadproży okien należy wykonać przez wzmocnienie murów w systemie wklejania prętów w spoiny system Helifix , Festmur lub równoważny
 - ✓ pręty należy wklejać w spoinie na ścianach nawy w linii 15-20cm poniżej sufitu oraz w miejscach spękań murów (wg oznaczenia na rysunkach)

- ✓ Pręty wklejać w bruzdy wykonane w spoinach zgodnie ze standardami napraw (wg załączonych kart informacyjnych)
- 6) W miejscach spękań tynków i murów – w przypadku mniejszych rys i drobnych spękań poszerzyć je i uzupełnić w technologii mineralnej. Likwidacja mniejszych spękań w murach za pomocą zaprawy lub iniekcji zamykającej i wypełniającej rysy w murach z cegieł. Prace należy wykonywać zgodnie z instrukcją przyjętego systemu.
Proponowane materiały do uzupełniania szczelin w murach:
- Zaprawa fugowa z trassem do zabytkowych murów - Optosan TrassFuge (specjalistyczna hydrauliczna zaprawa wapienno – trassowa do wypełniania pustek, szczelin i pęknięć w murach z cegły i kamienia)
 - Zaprawa do uzupełniania ubytków CX 20 Comfort - Ceresit lub równoważne.
- 7) Miejsca po usuniętym skorodowanym tynku uzupełnić tynkiem mineralnym o parametrach, strukturze i uziarnieniu jak istniejący, zalecane gotowe mieszanki mineralne zgodne z WTA (Remmers, Keim, Baunit lub równoważne)
Uwaga: nie można stosować tynków gipsowych i cementowych
- 8) Przed malowaniem ściany należy wyrównać powłoką egalizującą typu Keim CONTACT-PLUS - to podkładowa, krzemianowa farba elewacyjna na dowolne podłoża; gruboziarnista, zbrojona włóknem, o mocnym działaniu szlamującym. Właściwości:- zamyka rysy włosowate, wyrównuje strukturę podłoża, uziarnienie do 0,5mm, posiada bardzo niski opór dyfuzyjny $S_d = 0,02$ m
- 9) W zakrystii, ze względu na zawilgocenie ścian, należy skuć tynk ok. 80cm poza obrys zawilgocenia (razem około 1,6m) oraz w miejscach tynków spękanych, o słabej przyczepności,
- w miejscach usuniętego tynku należy usunąć skorodowaną zaprawę ze spoin na głębokość ok. 1,5-2,0cm
 - W przypadku występowanie cegieł zmurszałych, należy je zastąpić nową cegłą o parametrach jak istniejąca, na zaprawie tożsamej z istniejącą, nie należy stosować zaprawy cementowej
 - Wykonanie tynków renowacyjnych na ścianach i sklepieniu zakrystii do wysokości ok. 1,0m od poziomu posadzki. Na połączeniu tynków renowacyjnych z położonymi powyżej należy wykonać niewielkie nacięcie (rowek) w tynku, co ułatwi obserwację stanu tynku renowacyjnego.

Wykonanie tynku renowacyjnego:

- ✓ Przed wykonaniem tynku renowacyjnego należy zbadać stopień zawilgocenia i zasolenia murów i odpowiednio dobrać rodzaj i grubość tynku,
- ✓ prace powinna wykonać firma specjalizująca się w wykonywaniu tynków renowacyjnych
- ✓ stopień zasolenia muru – określona laboratoryjnie w % (w stosunku do masy) ilość szkodliwych soli budowlanych: azotanów, siarczanów i chlorków, pozwalająca na klasyfikację, wg instrukcji WTA - Merkblatt 2-9-04/D obciążenia szkodliwymi solami i będąca podstawą do zaprojektowania układu i grubości warstw systemu tynków renowacyjnych; wyróżnia się trzy stopnie zasolenia przegród; podział, ze względu na ilość szkodliwych soli budowlanych w %, podano w tabeli:

Rodzaj soli	Stopień zasolenia		
	Niski	Średni	Wysoki
Azotany (NO_3^-)	<0,1	0,1–0,3	>0,3
Siarczany (SO_4^{2-})	<0,5	0,5–1,5	>1,5
Chlorki (Cl^-)	<0,2	0,2–0,5	>0,5

- ✓ Stopień zasolenia muru to określona laboratoryjnie w procentach (w stosunku do masy) ilość szkodliwych soli budowlanych: azotanów, siarczanów i chlorków, pozwalająca na klasyfikację obciążenia szkodliwymi solami i będąca podstawą do zaprojektowania układu i grubości warstw systemu tynków renowacyjnych. Graniczne wartości według WTA nr 2-9-04 [3] podano w tabeli:

Stopień zasolenia	Układ warstw	Grubość [mm]
Niski	Obrzutka	≤5
	Tynk renowacyjny	≥20
Średni do wysokiego	Obrzutka	≤5
	Tynk renowacyjny	10-20
	Tynk renowacyjny	10-20
	Obrzutka	≤5
	Tynk podkładowy	≥10
	Tynk renowacyjny	≥15

- ✓ Przygotować podłoże pod tynk renowacyjny– po skuciu zawilgoconych i zasolonych tynków j.w. należy oczyścić lico z resztek zaprawy, kruche spoiny oczyścić na głębokość 1,5-2,0cm, mur wyszczotkować i oczyścić np. sprężonym powietrzem lub twardą szczotką
 - ✓ cegły i spoiny w miejscach zasolonych i zagrzybionych przed nałożeniem tynków renowacyjnych potraktować preparatem do chemicznego wiązania soli– preparat do powierzchniowej neutralizacji soli, nakładany zawsze bezpośrednio na oczyszczone i przygotowane podłoże przed rozpoczęciem robót tynkarskich
 - ✓ Wykonać tynk renowacyjny magazynujący sole (minimum dwuwarstwowy) do wysokości 150cm nad terenem - należy stosować tynk renowacyjny magazynujący sole, posiadający certyfikat WTA (Baunit , Keim, Remmers lub równoważne), tynk renowacyjny wykonywać zgodnie z technologią podaną przez producenta. Przed wykonaniem tynków wszelkie zagłębienia, ubytki podłoża i nierówności wypełnić lub wyrównać tynkiem trasowym do wilgotnych, zasolonych murów w systemie przyjętych tynków renowacyjnych
 - ✓ W systemie tynków renowacyjnych wyróżnia się następujące składniki podstawowe:
 - Obrzutka krzyżowa (pokrywająca max. 50% pow. ściany) - grub. do 5mm
 - tynk podkładowy (magazynujący) - grub. 10mm
 - tynk renowacyjny - grub. od 10 - do 20mm
 oraz uzupełniające:
 - szpachlę wygładzającą, farby do wymalowań
 - ✓ Minimalna grubość tynków certyfikowanych przez WTA wynosi 25 mm
 - ✓ Przerwa technologiczna po każdej warstwie wynosi 10 dni / 1 cm grubości tynku.
 - ✓ Podczas prac należy chronić przed zabrudzeniem elementy z drewna, szkła itp.
 - ✓ Tynki renowacyjne należy malować farbami paroprzepuszczalnymi, nie można stosować farb szczelnych i olejnych
 - ✓ Ubytki powyżej tynku renowacyjnego uzupełnić tynkiem mineralnym o składzie, wytrzymałości i fakturze jak istniejący, nie należy stosować tynków cementowych i gipsowych
- 10) Czyszczenie i malowanie współczesnej kraty w przedsiönku:
- Oczyszczenie elementów metalowych chemicznie za pomocą odpowiednich preparatów lub z użyciem środka – neutralizatora rdzy, który zapobiega odnawianiu procesu rdzewienia, należy zachować wszystkie elementy (rozetka , listwy , zamki, zawiasy)
 - Ostrożne doczyszczenie mechanicznie (szczotki druciane, papier ścierny o gradacji od 120 do 240,)
 - Odtłuszczenie i opłukanie elementów

- Rekonstrukcja brakujących i odłamanych elementów metalowych na wzór istniejących, ewentualne wzmocnienie poluzowanych połączeń elementów
 - Wzmocnienie mocowania zawiasów
 - Zabezpieczenie elementów metalowych antykorozyjnym środkiem do metalu. Należy przestrzegać zaleceń producenta zastosowanego materiału, zawartych w kartach technicznych, aplikacja za pomocą pędzla oraz zabezpieczyć elementy budynku przed zanieczyszczeniem w przypadku wykonywania prac na miejscu.
- 11) Remont stopni na empore nad zakrystią:
Schody zabiegowe, betonowe i malowane w kolorze szarym matowym, mocno poobijane:
- Należy usunąć farbę, uzupełnić ubytki zaprawy
 - Wykonać nową okładzinę stopnic z drewna twardego liściastego (zalecane np. dąb, jesion, buk), przycinając wg pomiaru stopni z natury (schody). Drewno na stopnie musi być impregnowane, o barwie jak istniejące elementy drewnianej konstrukcji i balustrad
 - Stopnie grub. 3,0cm z kapinosem około 0,8cm, wzdłuż krawędzi należy wykonać nacięcia antypoślizgowe
 - Podstopnice malowane farbą jak ściany i zabezpieczone bezbarwnym lakierem do tynków i ścian, o satynowym wykończeniu. Lakier odporny na mycie, ma chronić powierzchnię pokrytą farbą przed działaniem wody i zabrudzeniem.
 - Schody wewnętrzne należy zabezpieczyć bardzo dobrej jakości lakierem, i zapewniający trwałą, nieśliską powłokę,
- 12) Pozostałe prace:
- po wykonaniu prac należy usunąć folię i inne zabezpieczenia, następnie oczyścić posadzki, elementy drewniane konstrukcyjne, balustrady, stolarkę oraz witraże z kurzu i zanieczyszczeń powstałych podczas prac
- 13) Malowanie ścian i elementów wg punktu Kolorystyka
- 14) Prace wykończeniowe:
- Prace porządkowe po pracach malarskich
 - Wywózka odpadów

XVI. Prace konserwatorskie:

1. Renowacja detali tynkowanych :

Renowacja opasek o profilach ciągnionych wokół wnęki pod oknem w ścianie zachodniej - z odtworzeniem ubytków w technice oryginału, w oparciu o pomiary, wzorniki i odlewy wykonane z natury na obiekcie.

Uwaga:

- ✓ Prace konserwatorskie związane z naprawą detali powinny być wykonywane przez osobę posiadającą stosowne uprawnienia (specjalista konserwator i restaurator dzieł sztuki, konserwator zabytków lub sztukator) lub pod nadzorem takiej osoby
- 1) Elementy malowane o dobrej przyczepności należy ostrożnie oczyścić z wtórnych warstw farby - zabieg zaleca się wykonać przy pomocy np. pasty AGE firmy Remmers lub środka KEIM Dispersionentferner, Baumit FacadeCleaner lub równoważnych preparatów firm specjalizujących się produktach do obiektów zabytkowych,
- 2) Miejsca o chropowatej powierzchni (wtórne uzupełnienia niezlicowane z powierzchnią) należy wygładzić , aby uzyskać powierzchnię jak na pozostałych odcinkach
- 3) Oczyszczenie mechanicznie z warstw farby przez zwilżanie za pomocą szczotek o nylonowym włosiu, włókna szklanego i ostrych gąbek konserwatorskich i pomocniczo za pomocą skrobaków sztukatorskich - przy detalach należy zastosować metodę, która nie zniszczy rysunku detali,
- 4) Spękania poszerzyć, wszystkie ubytki uzupełnić zaprawą o parametrach i uziarnieniu jak istniejąca, wyrównać i zagruntować środkiem wzmacniającym. Zalecany środek gruntujący wypełniający rysy np. Baumit UniversalGrund Rissfullend .

- 5) Materiały do prac konserwatorskich: Keim, Baunit, Remmers lub równoważne, posiadające certyfikat WTA,
- 6) Drobne ubytki detali uzupełnić szpachlą sztukatorską lub gipsem sztukatorskim z narzutem z ręki, odtwarzając brakujący fragment,
- 7) Większe ubytki opasek nie występują
- 8) Naprawiony detal powinien mieć rysunek profilu jak obecnie, lekko zaoblony
- 9) Detale zagruntować środkiem gruntującym, w systemie przyjętej farby .
- 10) Przed malowaniem detale należy zagruntować środkiem głęboko-gruntującym w systemie przyjętej farby
- 11) Malowanie naprawionych i zagruntowanych detali dwukrotnie farbami wg wykazu kolorów

XVII. Odnowienie fragmentu elewacji północnej

Odświeżenie fragmentu silnie zanieczyszczonej elewacji północnej na odcinku A-B.

Elewacja tynkowana i malowana. Występują powierzchniowe spękania tynku poniżej parapetów okien oraz większe, głębsze spękania w pionowe łukowych nadproży okien. Na elewacji zamontowane są rynny, 2 rury spustowe oraz dwa pionowe instalacji odgromowej. Uskok cokołu zabezpieczony obróbką z malowanej blachy. Tynk zabrudzony, w partii cokołu występują porosty. Rury spustowe są nieprawidłowo zamontowane – przylegają bezpośrednio do tynku.

Powierzchnia elewacji do odnowienia - 138,90 m²

- 1) Podczas prac należy zabezpieczyć przyległe ściany, które nie są planowane do odświeżenia (ściana boczna wieży oraz ściana przypory) oraz drewniany gzyms, który pozostanie w kolorze jak na pozostałych elewacjach
- 2) Demontaż rur spustowych do ponownego montażu, na czas robót należy przewidzieć tymczasowe odprowadzenie wód deszczowych
- 3) Poluzowanie przewodów instalacji odgromowej w celu ułatwienia prac
- 4) Demontaż obróbek blacharskich cokołu
- 5) Z cokołu należy sunąć tynk spękany, odparzony i porażony porostami (25%). W miejscach skutego tynku na cokole – należy usunąć zmurszałą zaprawę ze spoin na głęb. 1,5cm, spoiny oraz ubytki wypełnić zaprawą mineralną o parametrach i uziarnieniu jak istniejąca.
- 6) Usunięcie wtórnych wymalowań z fragmentów stabilnych. Zabieg zaleca się wykonać mechanicznie lub przy pomocy np. pasty AGE firmy Remmers lub środka KEIM Dispersionsentferner lub równoważnych preparatów firm specjalizujących się produktach do obiektów zabytkowych, posiadające certyfikat WTA.
- 7) Z powodu zakażenia biologicznego, na murach cokołu (50 do 60cm od terenu) należy przeprowadzić zabieg dezynfekcji preparatem biobójczym. Aplikacja preparatu metodą natryskową. Głęboko zakażone podłoże wymaga nasączenia struktury tynku
 - a) W partiach cokołowych spękane wyprawy tynkarskie, miejscowe uzupełnienia cementowe oraz zdegradowane cegły, kruche osypujące się spoiny należy usunąć mechanicznie, następnie oczyścić szczotką na sucho lub sprężonym powietrzem powierzchnię muru z pyłów i drobnych pozostałości zapraw,
 - b) Podłoże przygotować bardzo starannie usuwając resztki spękanego tynku, farby i pyłu.
- 8) Mniejsze pęknięcia występujące na tynku poszerzyć, ubytki uzupełnić zaprawą mineralną o parametrach i uziarnieniu jak istniejąca, wyrównać do istniejącego lica elewacji
- 9) Wzmocnienie spękanych nadproży łukowych nad oknami:
 - a) Należy sprawdzić głębokość spękania - po obu stronach rysy od łuku do gzymsu (na odcinku pionowym) skuć tynk na szerokości około łącznie około 12-15cm
 - b) Szczeliny wypełnić zaprawą zamykającą i wypełniającą rysy w murach. Prace należy wykonywać zgodnie z instrukcją przyjętego systemu. Proponowane materiały do uzupełniania szczelin w murach:

- Zaprawa fugowa z trassem do zabytkowych murów - Optosan TrassFuge (specjalistyczna hydrauliczna wapienno-trassowa zaprawa do wypełniania pustek, szczelin i pęknięć (2-20mm) w murach z cegły i kamienia w technice iniekcji. Zaprawa charakteryzuje się bardzo dobrą penetracją w głąb muru, niskim skurczem, bardzo dobrą przyczepnością, obniżoną wytrzymałością – dzięki czemu nadaje się szczególnie do prac w słabszych i chłonnych murach zabytkowych. Wytrzymałość dopasowana do zabytkowych podłoży
 - Zaprawa do uzupełniania ubytków CX 20 Comfort – Ceresit do wypełniania ubytków i pęknięć o wielkości od 5 do 50mm w murach i tynkach (np. wypełniania bruzd instalacyjnych), w elementach stropowych i ściennych, posadzkach. Większe ubytki należy wypełniać CX 20 COMFORT wymieszanym z czystym piaskiem w proporcji 1:1.
- c) Nad łukiem w odległości około 25cm od łuku (miejsce położenia spoin w murze) oraz równoległe o około 4 rzędy powyżej, w spoinach osadzić pręty spinające w systemie Helifix, Fest-Mur lub równoważnym wg opisu remontu wnętrza . Długość prętów ustalić na budowie - po 40 cm z każdej strony poza obrys ościeża otworu. Naprawa sklepionych nadproży wg załączonych kart – standardy napraw
- d) ubytki tynku wypełnić zaprawą mineralną o parametrach i uziarnieniu jak istniejąca i wyrównać z istniejącą powierzchnią ściany
- 10) Z elewacji należy usunąć pozostałości warstw malarskich oraz zanieczyszczenia za pomocą za pomocą pary wodnej z dodatkiem środków czyszczących biodegradowalnych, a następnie czystą parą bez dodatków mechanicznie przez zwilżanie za pomocą szczotek o nylonowym włosiu, włókna szklanego i ostrych gąbek konserwatorskich.
- 11) Po czyszczeniu elewacji wzmocnić strukturalnie zachowane tynki przez nasączenie roztworem krzemionki organicznej lub wzmocnić środkiem na bazie estru kwasu krzemowego KEIM Silex-OH - lub równoważnym
- 12) Przed malowaniem ściany należy wyrównać powłoką egalizującą typu Keim CONTACT-PLUS - to podkładowa, krzemianowa farba elewacyjna na dowolne podłoża; gruboziarnista, zbrojona włóknem, o mocnym działaniu szlamującym. Właściwości:- zamyka rysy włosowate, wyrównuje strukturę podłoża, uziarnienie do 0,5mm, posiada bardzo niski opór dyfuzyjny $S_d = 0,02$ m
- 13) Malowanie elewacji w kolorze jak istniejący, laserunkowo
- 14) Drewniany gzyms pozostaje bez zmian, ponieważ jest w dobrym stanie, a ponadto nie jest znany preparat/ farba, którym go pokryto
- 15) Podczas prac związanych z czyszczeniem elewacji należy zachować szczególną ostrożność oraz przyległych ścianach, które nie podlegają malowaniu
- 16) Roboty wykończeniowe:
- Czyszczenie i zabezpieczenie haków do rur spustowych i haków instalacji odgromowej, malowanie farbą przeciwdrzewną w kolorze rur
 - montaż rur spustowych, rury nie mogą przylegać do ściany, należy zachować odległość około 2,50-3,0cm
 - Mocowanie przewodów instalacji odgromowej i sprawdzenie jej funkcjonowania
 - Wykonanie obróbki blacharskiej na cokole: ponieważ na elewacjach południowej i zachodniej na cokole zamontowana została obróbka z blachy w kolorze ceglastym jak na elewacji północnej, aby zachować spójność elewacji, na odnowionym odcinku należy odtworzyć na uskoku cokołu obróbkę z blachy malowanej proszkowo na kolor ceglasty - jak istniejąca obecnie.
 - Oczyszczenie istniejących elementów - parapety i pokrycie przypory z dachówki
 - Uporządkowanie istniejącej wzdłuż muru opaski z otoczków: należy usunąć rośliny i uzupełnić o dodatkową warstwę wykonaną z białych otoczków o wielkości 4 do 8cm

XVIII. Projekt kolorystyki wnętrza kościoła oraz odnawianego fragmentu elewacji

- 1) Zastosowana farba powinna posiadać wysoką hydrofobowość, powinna być przenikająca dla pary wodnej, wodorozcieńczalna, nieszkodliwa dla środowiska, dobrze kryjąca (w systemie Keim, Baunit lub równoważne). W projekcie przyjęto przykładowy kolor wg systemu barw Keim Exclusiv. Przed malowaniem ściany należy zagruntować powłoką gruntującą w systemie zastosowanej farby.
- 2) Malowanie we wnętrzu oraz na elewacji - dwukrotne , laserunkowe.
- 3) Przed malowanie należy wykonać próby kolorystyczne o pow. ok. 0,5m²
- 4) W przypadku zastosowania innej palety farb, należy uzgodnić zamienne kolory z Lubuskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i inspektorem nadzoru konserwatorskiego .
Uwaga: farby barwiony w masie należy zamawiać w ramach jednej dostawy, przy domówieniach mogą wystąpić nieznaczne różnice kolorystyczne. Dokładne zużycie należy określić na podstawie prób wykonanych na budowie.
- 5) Kolorystyka elewacji - projektowane barwy :

LP	POMIESZCZENIE - ELEMENT	KEIM EXCLUSIV / RAL
1	Przedśionek	9069
2	Ściany nawy	9314
3	Ściany prezbiterium - wg rysunku	9069 oraz 9314
4	Ściany empory nad zakrystią oraz chór	9314
5	Ściany i sklepienie zakrystii	9314
6	Korytarz - wejście do prezbiterium	9069
7	Krata przy wejściu	RAL 6015 Schwarzoliv MAT
8	Elementy drewniane (konstrukcja stropu, słupy, balustrady, stolarka)	Istniejące bez zmian
9	Posadzki	Istniejące
	ELEWACJA	
10	Elewacja północna – odcinek A – B	9095
11	Gzyms elewacja północna – odcinek A – B	Istniejący brąz bez zmian

UWAGA:

1. Kolory na wydruku mogą różnić się od przyjętych i podanych w oryginale, dlatego należy posługiwać się paletą barw i nr katalogowym danego koloru.
2. Jeżeli w trakcie wykonywania prac Wykonawca dokona odkrycia dodatkowego detalu lub rysunku na elewacji, należy wstrzymać prace i zawiadomić Służby Konserwatorskie oraz Inwestora.
3. W przypadku zmiany systemu farb , a także ponieważ barwa farby we wzorniku może się różnić od barwy farby wykonanej na tynku, przed malowaniem należy wykonać na ścianach próbki o pow. minimum 0,50m² w proponowanej brawie oraz barwach sąsiednich z próbnika i wezwać nadzór konserwatorski w celu potwierdzenia ostatecznej barwy bezpośrednio na elewacji i wezwać nadzór konserwatorski w celu potwierdzenia przyjętej barwy.

XIX. Zagospodarowanie działki:

1. Planowany zakres prac nie wpłynie na istniejące elementy zagospodarowania terenu. Teren wokół kościoła jest zagospodarowany, na działce znajdują się zabudowania (budynek kościoła, plebania, pom. gospodarcze), utwardzone ciągi piesze, podjazdy i miejsca postojowe, w części nawierzchnia zielona zagospodarowana. Teren uzbrojony i ogrodzony.
2. Powierzchnia działki i powierzchnia zabudowy pozostają bez zmian.
3. Bilans terenu:
 - Pow. działki nr 181 - Pdz = 0,4471ha

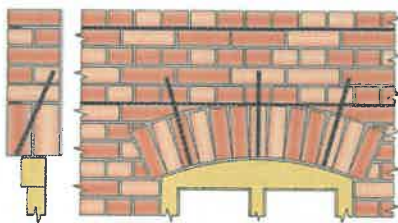
4. Kategoria geotechniczna obiektu – I
5. Obszar oddziaływania - w granicach własnej działki nr 181, zgodnie z ustawą Prawo Budowlane
6. Dane dotyczące ochrony przeciwpożarowej: budynek istniejący, dojazd przeciwpożarowy – od strony ul. Krótkiej i Kościelnej . Zaopatrzenie przeciwpożarowe w wodę z sieci miejskiej – istniejące bez zmian.
7. Dane ogólne:
 - Budynek figuruje w rejestrze obiektów zabytkowych województwa lubuskiego pod nr 56, roboty budowlane związane z remontem budynku podlegają ochronie konserwatorskiej.
 - Teren podlega ochronie na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowanie przestrzennego,
 - Działka nie znajduje się na terenie szkód górniczych.
 - Inwestycja nie stanowi zagrożenia dla środowiska oraz higieny i zdrowia użytkowników.
 - Uzyskane w trakcie remontu odpady (skuty tynk, usunięte cegły, zaprawa,) wywiezione zostaną za gminne wysypisko odpadów.

Opracował:

XX. Standardy napraw - system wzmocnienia murów

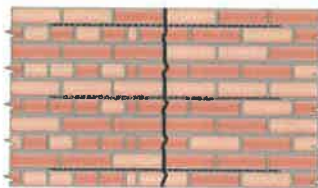
System wzmocniania murów - HELIFIX, FESTMUR lub równoważny

1) NAPRAWA ZNISZCZONYCH NADPROŻY ŁUKOWYCH

1. Wyciąć szczeliny w poziomych spoinach na wymaganą głębokość i długość w określonych odstępach pionowych. Wyczyścić szczeliny i spłukać dokładnie wodą.
 2. Wstrzyknąć warstwę zaprawy HeliBond o grubości 15 mm (w przybliżeniu) w głąb górnej szczeliny. Wepchnąć pręt HeliBar w zaprawę uzyskując dobre, równe pokrycie.
 3. Nałożyć drugą warstwę zaprawy HeliBond (około 15 mm grubości) na poprzednią. Wepchnąć drugi pręt HeliBar w zaprawę uzyskując dobre pokrycie.
 4. Nałożyć kolejną warstwę zaprawy i wepchnąć ją szpachelką w głąb spoiny przykrywając odkryte powierzchnie pręta.
 5. Zaznaczyć usytuowanie otworów od spodu nadproża. Wywierć otwory pilotażowe o średnicy 14 mm (w zależności od materiału ściany może być 16 mm) pod wymaganym kątem na odpowiednią głębokość. Kąt powinien być tak dobrany aby otwory przechodziły za dolnymi prętami HeliBar (po ich zainstalowaniu), natomiast głębokość tak aby pręt wchodził przynajmniej 50 mm w mur nad dolnym wzmocnieniem (patrz rysunek)
 6. Oczyszczyć otwory i spłukać wodą. Wymieszać zaprawę HeliBond i napełnić pistolet.
 7. Nałożyć na pistolet końcówkę przedłużającą o średnicy 12 mm i pompować zaprawę do momentu jej wypełnienia. Odpowiedniej długości CemTie wkręcić w końcówkę pistoletu.
 8. Wsadzić końcówkę w otwór na pełną głębokość i pompować zaprawę. Ciśnienie spowoduje wypychanie pręta wraz z zaprawą. Wypełnić końcówki otworów pozostawiając gotowymi do wykończenia.
 9. Zainstalować dolne pręty HeliBar jak w punktach 2 – 4.
 10. Zwilżyć okresowo.
- UWAGI. Jeśli nie sprecyzowano inaczej przyjmować poniższe zasady:
- a. głębokość szczeliny wynosi od 45 do 55 mm (plus grubość tynku)
 - b. jeśli odcinki pręta mają być połączone stosować łączenie na zakładkę 500 mm,
 - c. dolne i górne wzmocnienia powinny być usytuowane jak najdalej od siebie - maksymalna odległość odpowiada 12 warstwom cegieł (około 0,9 m).

2) NAPRAWA PĘKNIĘĆ PRZY POŁĄCZENIACH W MURACH PEŁNYCH I WARSTWOWYCH

1. Wyciąć szczeliny w poziomych spoinach na wymaganą głębokość i długość w określonych odstępach pionowych.
 2. Wyczyścić szczeliny i spłukać dokładnie wodą.
 3. Wstrzyknąć warstwę zaprawy HeliBond w głąb szczeliny na grubość 15 mm.
 4. Wepchnąć pręt HeliBar w zaprawę uzyskując dobre, równe pokrycie.
 5. Nałożyć kolejną warstwę zaprawy i wepchnąć ją szpachelką w głąb spoiny przykrywając odkryte powierzchnie pręta.
 6. Zwilżyć okresowo.
 7. Uzupełnić wypełnienie spoiny niekurczliwą zaprawą.
- UWAGI. Jeśli nie sprecyzowano inaczej przyjmować poniższe zasady:
- a. głębokość szczeliny wynosi 35 –45 mm,(plus grubość tynku)
 - b. pionowe odstępy między kolejnymi prętami wynoszą 450 mm (6 warstw cegieł),
 - c. pręt HeliBar powinien być zamocowany w murze na odcinkach minimum 500 mm po obu stronach pęknięcia
- Naprawę murów i nadproży w systemie wklejania prętów - z godnie z zaleceniami producenta powinna wykonywać firma przeszkolona i posiadająca doświadczenie w prowadzeniu tego typu prac.

XIX. Serwis fotograficzny

XX. Część rysunkowa
